

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.06.060

**Inventaris van het archief van de
Commissie voor de Nederlands - Zuid-
Afrikaanse Handel, 1908-1941**

Versie: 06-07-2021

M.Baertl

Nationaal Archief, Den Haag 1994

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Samenstelling van de Commissie tot het houden eener tentoonstelling van Zuid-Afrikaansche producten in Amsterdam (1907-1908).....	10
Samenstelling van de Commissie voor den Nederlandsch-Zuid-Afrikaanschen Handel (1908-1941).....	11
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	14
De verwerving van het archief.....	14
Inhoud en structuur van het archief.....	15
Inhoud.....	15
Selectie en vernietiging.....	15
Ordening van het archief.....	15
Verwant materiaal.....	18
Beschikbaarheid van kopieën.....	18
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	19
A. COMMISSIE TOT HET HOUDEN EENER TENTOONSTELLING VAN ZUID-AFRIKAANSCH PRODUCTEN IN AMSTERDAM 1907 - 1908.....	19
B. COMMISSIE VOOR DEN NEDERLANDSCH - ZUID-AFRIKAANSCHEN HANDEL 1908 - 1941.....	20
B.1. Algemeen.....	20
B.1.1. Notulen.....	20
B.1.2. Briefwisseling.....	20
B.1.3. Jaar- en maandverslagen.....	28
B.2. Bijzonder.....	29
B.2.1. Organisatie en personeel.....	29
B.2.2. Financiën.....	30
B.2.3. Handelsbevordering in het algemeen.....	31
B.2.4. Instandhouding van monsterkamers in Zuid-Afrika.....	33
B.2.5. Handelsbemiddeling en het verstrekken van handelsinlichtingen.....	33
B.2.6. Bemiddeling bij deelneming aan tentoonstellingen.....	36
B.2.7. Bemiddeling bij openbare aanbestedingen in Zuid-Afrika.....	38
B.2.8. Bemoeienis met de invoer uit en uitvoer naar Zuid-Afrika.....	38
B.2.9. Bemoeienis met de invoerrechten in Zuid-Afrika.....	41

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Commissie voor de Nederlands - Zuid-Afrikaanse Handel

Archiefbloknummer:

E20227

Omvang:

254 inventarisnummer(s); 7,90 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Commissie tot het houden van een Tentoonstelling van Zuid-Afrikaanse producten in Amsterdam, , 1907-1908

Commissie voor de Nederlands-Zuid-Afrikaanse Handel, , 1908-1941

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat stukken over de bevordering van de handel tussen Nederland en Zuid-Afrika door middel van het verstrekken van handelsinlichtingen, het organiseren van tentoonstellingen en het instandhouden van monsterkamers.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Commissie voor de Nederlands - Zuid-Afrikaanse Handel, nummer toegang 2.06.060, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Cie. Ned. - Zuid-Afrikaanse Handel, 2.06.060, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

De Boerenoorlog in Zuid-Afrika (1899-1902) eindigde met de Vrede van Vereeniging. Bij deze Vrede werd bepaald dat Transvaal en Oranje-Vrijstaat Britse kolonies zouden worden. In 1910 sloten Transvaal, Oranje Vrijstaat, de Kaapkolonie en Natal een politieke Unie binnen het Britse Gemenebest. De beide laatstgenoemde staten waren al sinds 1806 Britse kolonies. Op de "Imperiale Conferentie" van 1926 werd de politieke onafhankelijkheid van de Unie van Zuid-Afrika erkend. De Engelse koning was Staatshoofd van de Unie; hij liet zich als zodanig vertegenwoordigen door een Gouverneur-Generaal. Deze toestand duurde tot de uitroeping van de Republiek van Zuid-Afrika en het daarop volgende uittreden uit de Britse Gemenebest in 1961.

Na de Boerenoorlog vond een geleidelijk economisch herstel van Zuid-Afrika plaats. Het aan delfstoffen en andere producten rijke land stond spoedig weer in de belangstelling.

Ter stimulering van de Zuid-Afrikaanse export werd in 1906 door de regeringen van de Kaapkolonie, Transvaal, Oranje-Rivier Kolonie, Natal en Rhodesië een comité opgericht dat tot taak kreeg een tentoonstelling van Zuid-Afrikaanse producten in Londen te organiseren. Deze tentoonstelling had van 23 februari tot 16 maart 1907 aldaar plaats.

Reeds in augustus 1906 werden door de Nederlandse minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, mr. J.D. Veegens, stappen ondernomen om de tentoonstelling vanuit Londen naar Nederland te doen overbrengen. Het doel was uiteraard de Nederlands-Zuid-Afrikaanse handelsbetrekkingen, die door de Boerenoorlog verbroken waren, te herstellen. Als resultaat van dit ministeriële initiatief werd in december 1906 een voorlopig comité gevormd, bestaande uit een aantal zakenlieden onder voorzitterschap van de heer O. Kamerlingh Onnes, directeur van het Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam.

Dit voorlopig Comité, aangevuld met een vertegenwoordiger van de Nederlandse regering, voerde in 1907 besprekingen met leden van het Uitvoerend Comité van de tentoonstelling te Londen. Op 23 januari 1907 werd tussen de beide comités een overeenkomst gesloten waarbij de overbrenging naar Nederland van de tentoongestelde goederen werd geregeld. Hierbij werd tevens bepaald dat de tentoonstelling in Amsterdam zou worden gehouden, de kosten van overbrenging volledig voor Nederlandse rekening zouden zijn en de Nederlandse commissie, die overbrenging en organisatie van de tentoonstelling zou regelen een officiële status zou krijgen. Minister Veegens was bereid een subsidie van fl.1500 te verlenen terwijl de rest van het benodigde kapitaal door het bestuur van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam werd bijeengebracht.

Aan het, door het Engelse uitvoerend comité, geuite verlangen de Nederlandse commissie een officiële status te verlenen werd door minister Veegens eveneens voldaan: bij Koninklijk Besluit van 20 februari 1907, nr. 76, werd de "Commissie tot het houden eener tentoonstelling van Zuid-Afrikaansche producten in Amsterdam" opgericht, bestaande uit negentien leden, onder voorzitterschap van jhr. mr. C.J. den Tex (overleden 5 april 1907) De opening van de tentoonstelling, gehouden in de concertzaal van Artis van 25 maart tot 10 april 1907, werd verricht door minister Veegens. De tentoonstelling, die druk werd bezocht, kreeg op 4 april 1907 bezoek van de Koningin-Moeder.

Tijdens de afwikkeling van de tentoonstelling opperden enkele commissieleden het denkbeeld de werkzaamheden een permanent karakter te geven en haar de bevordering van de handel tussen Nederland en Zuid-Afrika tot taak te geven. Minister Veegens stond sympathiek tegenover dit denkbeeld, maar wilde eerst nader overleg over de taakomschrijving en de financiën van de commissie. Nadat over die twee punten overeenstemming was bereikt werd bij Koninklijk Besluit van 8 januari 1908, nr. 6, de commissie voor de tentoonstelling van Zuid-Afrikaanse producten te Amsterdam opgeheven en de "Commissie voor den Nederlandsch-Zuid-Afrikaanschen Handel", ingesteld bestaande uit vier leden, onder voorzitterschap van F.C. Stoop.

In het uit negen artikelen bestaande reglement van de Commissie, werd in artikel 1 de taak van de commissie omschreven: "De Commissie heeft tot taak de bevordering van de ontwikkeling der handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika, met name door het voorbereiden en het houden van tentoonstellingen en door het verstrekken van voorlichting met betrekking tot den afzet van Zuid-Afrikaansche producten in Nederland en van Nederlandsche producten in Zuid-Afrika". Betreffende de financiën van de commissie werd in artikel 8 het volgende bepaald: "De Commissie is bevoegd voor in haar taak begrepen doeleinden bijdragen, van anderen, dan van den Staat der Nederlanden, in ontvangst te nemen en deze gelden te beheeren".

De activiteiten van de nieuwe commissie waren de eerste jaren zeer beperkt, vooral doordat de commissie geringe financiële middelen ter beschikking werden gesteld. De werkzaamheden hadden aanvankelijk een meer onderzoekend en adviserend karakter en richtten zich vooral op vergroting van de invoer van Zuid-Afrikaanse producten in Nederland, zoals vruchten, wol, mais en huiden. Geleidelijk echter zette de commissie zich steeds meer in voor de bevordering van de uitvoer van producten van de Nederlandse industrie naar Zuid-Afrika. Door laatstgenoemde activiteit kwam de commissie in aanraking met de Nederlandse Kamers van Koophandel en -Monsterkamers te Johannesburg en Pretoria, die hetzelfde doel nastreefden. Er ontwikkelde zich daartoe een samenwerkingsverband tussen de commissie en de Kamers. Nadat op initiatief van de commissie in 1918 in Kaapstad een Nederlandse Monsterkamer was opgericht werd in 1919 een overeenkomst gesloten tussen de Nederlandse Kamers van Koophandel in Johannesburg en Pretoria en de Nederlandse Monsterkamer in Kaapstad, betreffende de onderlinge samenwerking en de verdeling van de contributies van de leden der kamers.

De situatie werd nu als volgt: de Commissie trad op als vertegenwoordiger in Nederland van het verband "De Nederlandsche Kamers van Koophandel en Monsterkamers in Zuid-Afrika" en in de contributies van de in Nederland gevestigde leden der Kamers, evenals de subsidies van de Nederlandse regering voor het werk van de Kamers; de commissie maakte deze bedragen naar de Kamers in Zuid-Afrika over. Het Consulaat-Generaal der Nederlanden te Pretoria (in 1930 verheven tot Gezantschap) werd ook bij de samenwerking betrokken aangezien de Consul-Generaal veelal optrad als voorzitter van de vergaderingen van het verbond van Nederlandse Kamers van Koophandel en Monsterkamers in Zuid-Afrika. Het Consulaat-Generaal verleende, in samenwerking met de Nederlandse consulaten in Zuid-Afrika, ook bemiddeling bij de deelneming van Nederlandse ondernemingen aan openbare aanbestedingen van de Zuid-Afrikaanse overheidsdiensten en -bedrijven, een werk dat vooral in de dertiger jaren sterk toenam. In verband daarmee werd per 15 januari 1932 bij het Gezantschap te Pretoria een Agent der Commissie benoemd, speciaal belast met de behandeling van de openbare aanbestedingen en de coördinatie van de voorlichting aan de Nederlandse ondernemingen. Deze agent werd benoemd door de Commissie maar werkte onder toezicht van de Nederlandse gezant en werd door de Nederlandse regering bezoldigd. De agent nam een deel van de werkzaamheden, die voordien door de Gezant werden verricht, over. In het archief is deze overgang goed merkbaar. Deze situatie duurde tot 1934.

Door de slechte economische situatie waren de financiële middelen zowel van de Commissie als van de Kamers in Zuid-Afrika sterk teruggelopen. Hierdoor was men genoodzaakt over te gaan tot een reorganisatie van de handelsvoorlichtingsdienst m.b.t. Zuid-Afrika. Hierbij kreeg de Commissie tevens de gelegenheid om de handelsvoorlichtingsdienst doelmatiger in te richten; iets waarnaar men al jaren uitzag. Deze maatregel was noodzakelijk geworden, omdat teveel instanties (Agent, gezant, Kamer van Koophandel, consulaten) in Zuid-Afrika zich met handelsvoorlichting bezig hielden.

In samenwerking met het Ministerie van economische zaken werd een plan uitgewerkt, dat voorzag in de samensmelting van de werkzaamheden m.b.t. de handelsbemiddeling van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Johannesburg en het Handelsbureau voor Nederland en Koloniën te Kaapstad. Er kwam één Handelsagentschap voor Nederland te Johannesburg; de Kamers in Johannesburg en Kaapstad bleven wel bestaan, maar kregen slechts een adviserende taak. Het agentschap van de commissie te Pretoria werd opgeheven. Vanaf 1935 was de Handelsagent voor Nederland te Johannesburg de voornaamste contactpersoon van de commissie in Zuid-Afrika. Alle correspondentie liep via hem.

Deze situatie duurde tot de Duitse inval in Nederland in mei 1940; kort daarvoor, per 1 april 1940, was de Handelsagent voor Nederland benoemd tot handelsattaché, bij het Nederlandse Gezantschap te Pretoria, met standplaats Johannesburg.

Hoewel de commissie volgens haar reglement niet tot taak had de regering te adviseren betreffende de Nederlandse handelspolitiek t.o.v. Zuid-Afrika werd zij toch betrokken bijvoorbeeld bij onderhandelingen over een handelsverdrag tussen Nederland en Zuid-Afrika in 1928 en 1935. Bij de herziening van het reglement in 1937 werd deze beperkte adviserende taak alsnog omschreven in artikel 3: "Behoudens dat de Commissie den Directeur van de Handelsaccorden op zijn verzoek van advies dient in aangelegenheden van handelspolitieken aard, behooren bemoeienissen van handelspolitieken aard niet tot hare werkzaamheden".

Met de uitbreiding van haar werkzaamheden op het gebied van de handelsbemiddeling namen ook de financiële middelen van de commissie toe. De jaarlijkse subsidie van de regering werd geregeld verhoogd. Verder ontving de commissie subsidies van enkele verenigingen zoals de Vereniging Zuid-Afrika Stichting Moederland en de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging, beiden te Amsterdam, van enkele ondernemingen en van de Kamers van Koophandel en Fabrieken in Nederland. Ook het aantal leden van de commissie nam geleidelijk toe. Bij de oprichting bestond de commissie uit vijf leden; bij de opheffing in 1941 was dit aantal verdubbeld.

Door de inval van de Duitse troepen in Nederland in mei 1940 en de daaropvolgende Duitse bezetting werden alle contacten tussen Nederland en Zuid-Afrika verbroken. De activiteiten van de commissie kwamen derhalve geheel tot stilstand. Zij hield zich alleen nog bezig met het verzamelen van gegevens betreffende Zuid-Afrika.

Toen de commissie in de herfst van 1941 aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Nederland alsmede aan het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart wederom om subsidie voor haar werk verzocht, trok dit de aandacht van de Duitse autoriteiten. Deze stelden vast, dat door de oorlogstoestand de handel tussen Nederland en Zuid-Afrika stil was komen te liggen en dat de commissie derhalve geen taak meer had. Zowel de Nederlandse autoriteiten als de Kamers van Koophandel en Fabrieken in Nederland kregen de opdracht geen subsidies meer aan de commissie te verlenen. Voorts wensten de Duitsers, dat de commissie zo spoedig mogelijk zou worden opgeheven.

Deze wensen van de bezetter werden stipt uitgevoerd. Bij beschikking van de Secretaris-Generaal van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart van 30 december 1941, nr. 66079 werd de "Commissie voor den Nederlandsch-Zuid-Afrikaanschen Handel", met ingang van 1 januari 1942 opgeheven.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE TOT HET HOUDEN EENER TENTOONSTELLING VAN ZUID-AFRIKAANSCHEN PRODUCTEN IN AMSTERDAM (1907-1908)

Voorzitters

- jhr.mr. C.J. den Tex, lid van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, te

Amsterdam

- F.C. Stoop (ondervoorzitter), voorzitter van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen
- H. van den Bergh (ondervoorzitter), lid van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen

Leden

- K.F. van den Berg, directeur van de Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika te Amsterdam
- G.S. de Clercq, algemeen secretaris van de Maatschappij van Nijverheid te Haarlem
- J. Swaagman Darwen, ondervoorzitter van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen
- E. van Essen, lid van de Raad van Bestuur van de Transvaalsche Bank en Handelsvereniging te Amsterdam
- dr. M. Greshoff, directeur van het Koloniaal Museum van de Maatschappij van Nijverheid te Haarlem
- E. Heldring, directeur van de Koninklijke Stoomboot Maatschappij te Amsterdam
- H.J. Knottenbelt Azn., lid van de firma A. Knottenbelt & Co. te Rotterdam
- A.G. Kröller, lid van de firma Wm.H. Müller & Co. te 's-Gravenhage
- J.A. Laan, lid van de firma Bloemendaal en Laan te Wormerveer
- B. Nierstrasz, directeur van de Hollandsche Stoomboot Maatschappij te Amsterdam
- S.G. van Os, lid van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen
- H.C. Rehbock, lid van de firma Hofmann Schöffner & Co. te Amsterdam
- dr. J.J.L. van Rijn, lid van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen
- G. Rozenraad, lid van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen
- S. Sijmons, lid van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen

Secretarissen

- mr. W. Roosegaarde Bisschop, secretaris van de Nederlandse kamer van Koophandel te Londen
- mr. H.C. Obreen, advocaat en procureur te Heemstede

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE VOOR DEN NEDERLANDSCH-ZUID-AFRIKAANSCHEN HANDEL (1908-1941)

Voorzitters

1908-1914	F.C. Stoop (1854-1933), voorzitter van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen
1914-1929	jr.ir. H. Loudon (1860-1941), directeur van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië te 's-Gravenhage
1929-1934	K.F. van den Berg (1873-1948), directeur van de Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika, directeur van de Javasche Bank te

Voorzitters

- Amsterdam (lid van de Commissie: 1908-1913, 1927-1929; penningmeester: 1908-1912)
- 1935-1941 ir. J.P. Delprat (1882-1956), directeur van de Verenigde Javasche Houthandel Maatschappij te Amsterdam (lid van de Commissie: 1931-1934)

Secretarissen

- 1908-1935 mr. H.C. Obreen (1874-1941), secretaris van de Commissie voor de Handelspolitiek te 's-Gravenhage (lid van de Commissie: 1908-1935)
- 1928-1934 mr. M.J.H. de Bruyn van Melis- en Mariekerke (1891-1964) als adjunct-secretaris van de commissie, later referendaris bij het Kabinet van de Koningin en secretaris van de Hoge Raad van Adel
- 1935-1941 ir. C.B.J. Walland (1877-1967), voordien hoofdadministrateur van de Verenigde Bosch-Exploitatie Maatschappijen in Nederlandsch-Indië
- 1908-1941 mr. W. Roosegaarde Bisschop (1866-1944) als secretaris in Londen, secretaris van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Londen

Penningmeesters

- 1908-1912 K.F. van den Berg (1873-1948), zie boven
- 1912-1920 mr H. Cosman (1862-1921), directeur van de Transvaalsche Bank- en Handelsvereniging v/h Baerveldt en Heyblom te Amsterdam (lid van de Commissie: 1910-1920)
- 1920-1930 dr. H. van Beeck Vollenhoven (1877-1943), secretaris van de Transvaalsche Bank- en Handelsvereniging te Amsterdam (plaatsvervangend lid van de Commissie: 1916-1920; lid van de Commissie: 1920-1941)

Leden

- 1908-1921 O. Kamerlingh Onnes (1861-1935), directeur van het Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam

Leden

1908-1913, 1927-1929	K.F. van den Berg (1873-1948), zie boven
1908-1935	mr. H.C. Obreen (1874-1941), zie boven
1910-1920	mr. H. Cosman (1862-1921), zie boven
1913-1916	H.J. Meerkamp van Embden (1848-1916), lid van de firma P. Meerkamp van Embden en Zoon, makelaars te Rotterdam
1913-1928	mr. E.J. Everwijn Lange (1864-1928), directeur van de Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika te Amsterdam
1914-1921	E. Bruchner (1853-1921), secretaris-penningmeester van de Vereeniging Zuid-Afrika Stichting Moederland te Amsterdam
1916-1941	dr. H. van Beeck Vollenhoven (1877-1943), zie boven (plaatsvervangend lid van de Commissie: 1916-1920)
1917-1920	H.J. Knottenbelt Azn. (1873-1934), agent van de Nederlandsche Handel Maatschappij te Rotterdam
1919-1941	J.D.D. Pruisen (1880-1959), directeur van de Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika te Amsterdam
1920-1941	mr. W.C. Mees (1882-1970), secretaris van het College van Curatoren en van de Raad van Beheer van de Nederlandsche Handels-Hoogeschool te Rotterdam en lid van het hoofdbestuur van de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging
1921-1936	prof.dr. J.W. Pont (1863-1939), voorzitter van de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging en secretaris van de Vereeniging Zuid-Afrika Stichting Moederland te Amsterdam (plaatsvervangend lid van de Commissie: 1921-1936)
1921-1929	jhr.ir. J.A. van Kretschmar van Veen (1857-1931), voorzitter van de Vereeniging Zuid-Afrika Stichting Moederland te Amsterdam
1929-1941	jhr.ir. C.L.C. van Kretschmar van Veen (1891-1967), werkzaam bij de Hollandsche Aanneming Maatschappij te 's-Gravenhage
1923-1934	H.A. van Ijsselsteyn (1860-1941), oud-

Leden

	minister van Landbouw, Nijverheid en Handel
1931-1934	mr.dr. L.F.H. Regout (1891-1966), industrieel, voorzitter van de Mijnraad
1931-1935	ir. J.P. Delprat (1882-1956), zie boven
1935-1941	P. Dijkstra (1890-1957), directeur van de Directie- en Agentuurmaatschappij "Holland-Afrika-Lijn" N.V. te Amsterdam
1938-1941	ir. M.H. Damme (1880-1961), directeur van de N.V. "Werkspoor" te Amsterdam
1938-1941	J.W.B. Everts (1885-1960), directeur van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij te Amsterdam

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Na de opheffing van de commissie in 1941 werd het archief (waartoe ook het archief van de tentoonstellingscommissie van 1907 behoorde) in de archiefbewaarplaats van het Ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart geplaatst. In 1967 is het door de rechtsopvolger, het Ministerie van Economische Zaken, overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

De correspondentie betreft hoofdzakelijk de volgende onderwerpen:

1. Verstrekken van handelsinlichtingen door de Commissie op aanvraag van Nederlandse en Zuid-Afrikaanse ondernemingen en personen, over afzetmogelijkheden van verschillende producten in Zuid-Afrika resp. Nederland.
2. Bevorderen van tentoonstellingen in Nederland en Zuid-Afrika.
3. Het oprichten en instandhouden van monsterkamers in Zuid-Afrika.
4. Bemiddelen bij aanbestedingen van Zuid-Afrikaanse overheidsdiensten en -bedrijven, sinds 1932, ten behoeve van Nederlandse ondernemingen.
5. Mededelen en publiceren van informatie betreffende de economische situatie in Zuid-Afrika, en handelend over oogstopbrengst, staatsbegroting, werkeloosheid, industriële ontwikkeling.
6. Bemoeiingen van de Commissie om voor Nederlandse producten bezwarende invoerbepalingen (invoerrechten) in Zuid-Afrika te doen opheffen dan wel verlichten.
7. Bemiddeling van de Commissie bij de inning van contributies van Nederlandse leden van de Nederlandse Kamers van Koophandel in Zuid-Afrika, tot april 1935.

SELECTIE EN Vernietiging

Het archief was oorspronkelijk geborgen in 132 archiefdozen. In het hulpdepot te Schaarsbergen heeft men een magazijnlijst van het archief gemaakt aan de hand waarvan gedeelten zijn vernietigd. Deze vernietiging geschiedde op grond van de machtiging van de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, mede namens diens ambtgenoot van het ministerie van Economische Zaken, d.d. 17 november 1971, nr. MMA/Ar 163.199II. Het betreft hier:

- 51 dozen, bevattende "algemene correspondentie met Nederlandse ondernemingen, instellingen en particulieren betreffende handelsinlichtingen over 1933-1940".
- 1 doos, bevattende "rekening en verantwoording van de commissie over 1939-1940".
- 2 dozen, bevattende tijdschriften over 1930-1940.
- 3 dozen, bevattende een klapper op de in de correspondentie voorkomende namen.

Tijdens de inventarisatie is nog een grote hoeveelheid dubbelen uit het archief verwijderd.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

In het archief van de Tentoonstellingscommissie (1907-1908) werd generlei teken van een "oude orde" aangetroffen.

In het archief van de commissie zijn de stukken in hoofdzaak in chronologische series geordend. Aanvankelijk werden nagenoeg alle ingekomen- als minuten van uitgaande stukken tot één serie geordend, in volgorde van ontvangst, resp. van verzending: de minuten van uitgaande stukken werden dus niet gevoegd bij de bijbehorende ingekomen stukken. Na enkele jaren ging men de correspondentie met de Consul-Generaal te Pretoria, de Nederlandse Kamer van Koophandel en de Nederlandse Consuls in Zuid-Afrika tot afzonderlijke series ordenen. De ingekomen en minuten van uitgaande stukken werden toen ook spoedig gescheiden en eveneens tot aparte series geordend. Hetzelfde deed men later met de correspondentie met de Gezant, de Agent van de commissie en de Handelsagent.

Deze correspondentie betrof alle zaken. In 1932 werd de correspondentie in tweeën gesplitst; de stukken betreffende handelsinlichtingen en aanbestedingen werden tot afzonderlijke serie geordend, terwijl men de overige zaken in de algemene serie bewaarde.

Toen in later jaren, vooral vanaf 1930, de werkzaamheden m.b.t. de handelsbemiddeling toenamen en diensgevolge ook de correspondentie toenam, kreeg men de behoefte om stukken betreffende bepaalde kwesties die telkens weer ter sprake kwamen (bijvoorbeeld de antidumpingsrechten) apart bij elkaar te bewaren. Het is niet gebleken dat men bij deze "rubriekvorming" een bepaald systeem volgde: de criteria voor het opbergen van de stukken in één van de chronologische series correspondentie, dan wel in een bundel op onderwerp, zijn niet duidelijk.

In het archief van de Commissie voor de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Handel komen de eerste genummerde stukken voor in 1913; alle ingekomen - en alle minuten van uitgaande stukken werden voorzien van een doorlopende volgnummering, in volgorde van hun ontvangst respectievelijk van hun verzending, voorafgegaan door een "N". Zij werden geordend tot één serie. Op 1 januari van elk jaar begon men opnieuw met nummer: "N 1".

Tussen 1914 en 1923 - de precieze datum is wegens het ontbreken van stukken niet meer na te gaan - heeft men de "N" vervangen door "A.Z." (=Algemene Zaken), waarbij het systeem van nummering onveranderd bleef. Aanvankelijk ordende men de briefwisseling met alle correspondenten tot één chronologische serie. Geleidelijk ging men echter de briefwisseling met sommige correspondenten in aparte series onderbrengen.

De briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel in Zuid-Afrika werd per kamer geordend; ook de correspondentie met de Consul-Generaal (later: Gezant) der Nederlanden te Pretoria werd in een afzonderlijke serie ondergebracht.

Tot 1928 hield men ook voor deze series de "AZ" nummering aan. In 1928 splitste men de series correspondentie met de Kamer van Koophandel in een serie met "A.Z." nummering en een serie met "Inl."-nummering ("Inl." = Inlichtingen). In deze laatste serie plaatste men de stukken die

handelsbemiddeling tussen Nederland en Zuid-Afrikaanse ondernemingen of handelsinlichtingen betroffen. Het systeem van nummering der stukken bleef hetzelfde; men had nu echter twee series met elk een eigen nummer. Op 1 januari van elk jaar begon men weer met "A.Z. 1" en met "Inl." 1. Bij de briefwisseling met de Kamer van Koophandel te Kaapstad plaatste men achter het nummer bovendien nog een "K".

In de briefwisseling met de Consul-Generaal/Gezant voerde men deze splitsing pas in 1932 in. Tot dat jaar gebruikte men alleen de "A.Z."-nummering.

Op 1 januari 1932 werd de briefwisseling met de Gezant gesplitst in een serie met "A.Z." nummering en een serie met "Inl."-nummering. De stukken betreffende: Aanbestedingen, Handelsbemiddeling en Handelsinlichtingen werden ondergebracht in de serie met "Inl."-nummering. Vanaf maart 1932 werden de drie bovengenoemde onderwerpen niet meer door de Gezant, maar door de pas benoemde agent van de Commissie te Pretoria behandeld. De overige onderwerpen bleven in de serie met "A.Z."-nummering. Beide series werden nader onderverdeeld: In de serie met "A.Z."-nummering werden de ingekomen stukken en de minuten van uitgaande stukken voorzien van een volgnummer in volgorde van hun ontvangst respectievelijk van hun verzending voorafgegaan door "A.Z.". Bij de minuten van uitgaande stukken echter, werd weer een splitsing toegepast tussen minuten van uitgaande stukken aan de Gezant en aan de Agent van de Commissie. Bij de minuten van uitgaande stukken echter, werd weer een splitsing toegepast tussen minuten van uitgaande stukken aan de Gezant en aan de Agent van de Commissie. Bij de minuten van uitgaande stukken aan de Gezant zette men achter "A.Z." nog een ander volgnummer voorafgegaan door "G.P." (= Gezantschap Pretoria). Deze minuten zijn dus genummerd: "A.Z..../G.P....".

Hetzelfde deed men met de minuten van uitgaande stukken aan de Agent van de commissie. Hier plaatste men voor het tweede volgnummer de afkorting "A.C.P." (= Agent van de Commissie te Pretoria). In de serie met "Inl."-nummering paste men eenzelfde systeem van nummering en eenzelfde onderverdeling van de minuten van uitgaande stukken toe. Bij de ingekomen stukken liet men de afkorting "Inl.", voor het volgnummer vaak weg.

Dit systeem van nummering werd in 1935, met het optreden van de Handelsagent voor Nederland te Johannesburg, vervangen. Men keerde weer terug tot het systeem waarbij de ingekomen en minuten van uitgaande stukken genummerd werden in volgorde van hun ontvangst respectievelijk van hun verzending waarbij weer één serie nummers werd aangehouden. Op 1 januari van elk jaar begon men met nummer "1".

Men moet, gezien de ingewikkelde systemen van nummering van de stukken, welhaast concluderen, dat het secretariaat van de commissie agenda's van ingekomen en uitgaande moet hebben bijgehouden; deze zijn echter niet in het archief aangetroffen.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

**BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN
ARCHIEFBESTANDELEN****A. COMMISSIE TOT HET HOUDEN EENER TENTOONSTELLING
VAN ZUID-AFRIKAANSCH PRODUCTEN IN AMSTERDAM
1907 - 1908**

- 1-5** Stukken betreffende de organisatie van de tentoonstelling van Zuid-Afrikaanse producten in Amsterdam.
1906-1907 5 omslagen
- 1** 1906 december - 1907 januari
- 2** 1907 februari
- 3** 1907 maart
- 4** 1907 april
- 5** 1907 mei - juli
- 6** Minuten en concepten van uitgaande stukken betreffende de organisatie van de tentoonstelling.
1907 februari - maart 1 omslag
- 7** Ingekomen stukken betreffende de bijwoning van de opening, c.q. het bezoeken van de tentoonstelling door verschillende personen.
1907 maart - april 1 omslag
- 8** Stukken betreffende de beoordeling door verschillende makelaars van de tentoongestelde producten.
1907 maart - mei 1 omslag
- 9** Concepten van het verslag betreffende de te Amsterdam gehouden tentoonstelling, met briefwisseling.
1907 augustus - december 1 pak
- 10** Verzamelde documentatie, gebruikt voor de samenstelling van het verslag.
1906-1907 1 omslag
- 11** Nederlandse en Zuid-Afrikaanse tijdschriften en knipsels met artikelen betreffende de tentoonstelling.
1907 maart - april 1 pak
- 12** Stukken betreffende het plan tot oprichting van een "Commissie voor den Nederlandsch-Zuid-Afrikaanschen Handel".
1907 december 1 omslag

B. COMMISSIE VOOR DEN NEDERLANDSCH - ZUID-AFRIKAANSCHEN HANDEL 1908 - 1941

B.1. ALGEMEEN

B.1.1. NOTULEN

- Notulenboeken van de Algemene Vergaderingen van de Commissie.
1908-1940 9 delen
Deze registers berusten bij de Nederlands-Zuid-Afrikaanse Vereniging te Amsterdam.
- 1908-1911
  - 1911-1915
  - 1915-1918
  - 1918-1922
  - 1922-1927
  - 1927-1930
  - 1930-1932
  - 1933-1937
  - 1937-1940
- 13** Notulen van de 108e, 117e-118e, 124e-132e en de 135e Algemene Vergaderingen van de Commissie, afschriften en concepten, met enkele agenda's.
1926, 1929-1935 1 omslag
De exemplaren van de notulen over 1931-1934 zijn afkomstig van de secretaris van de Commissie, mr. H.C. Obreen. In het archief van het ministerie van Economische Zaken, Directie Handel en Nijverheid 1905-1943, inv.nr. 4360.09 bevinden zich kopieën van de notulen van de 8e, 13e en de 16e Algemene Vergadering van de Commissie (1908-1910), alsmede agenda's voor de vergaderingen in de jaren 1911-1917.
- #### **B.1.2. BRIEFWISSELING**
- Bij de Nederlands-Zuid-Afrikaanse Vereniging te Amsterdam berust eveneens briefwisseling over de jaren 1915-1936.
- 14-16** "Algemeene Correspondentie", ingekomen - en minuten van uitgaande stukken, met bijlagen.
1911-1914 3 pakken
- 14** nrs. 1 - 282, (1911-1913), 1914 januari - maart
  - 15** nrs. 283 - 560, 1914 april - juni
  - 16** nrs. 566 - 1219, 1914 juli - december
- 17-28** "Algemeene Zaken", ingekomen - en minuten van uitgaande stukken, met bijlagen.
1928-1931 11 pakken
- 17** nrs. AZ 3 - AZ 888, 1928 januari - juni
  - 18** nrs. AZ 889 - AZ 1287, 1928 juli - september
  - 19** nrs. AZ 1288 - AZ 2027, 1928 oktober - december

20	nrs. AZ 1a - 870, 1929 januari - mei
21	nrs. AZ 874 - AZ 1600, 1929 juni - september
22	nrs. AZ 6 - AZ 645, 1930 januari - maart
23	nrs. AZ 647 - AZ 1462, 1930 april - juli
24	nrs. AZ 1463 - AZ 1881, 1930 augustus - september
25	nrs. AZ 1882 - AZ 2451, 1930 oktober - december
26	nrs. AZ 801 - AZ 1310, 1931 april - juni
27	nrs. AZ 1311 - AZ 2060, 1931 juli - september
28	nrs. AZ 2062 - AZ 2803, 1931 oktober - december

29-34

Ingekomen - en minuten van uitgaande stukken, alfabetisch geordend op correspondent, met bijlagen.

1932

3 pakken

Zie voor een specificatie van de correspondenten de bijlagen III-VIII.

29**A - D**

Bevat correspondentie van de volgende personen en instellingen:

- Afdeeling Handel van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel te Buitenzorg
- N.V. Alberdingk's Oliefabrieken v/h F. Alberdingk en Zonen te Amsterdam
- Th.J. Gruppig, Secretaris van de Algemene Juweliers-Vereniging te Amsterdam, 1 stuk
- N.V. Alkmaarse IJzer- en Metaalgieterij Voormeer te Alkmaar en Merrem en la Porte N.V. te Amsterdam
- N.V. In- en Export Maatschappij "Amsterdam" te Amsterdam
- De "Amsterdamsch Droogdok-Maatschappij N.V." te Amsterdam
- "N.V. "Asto", Algemeene Signaal- en Telefoonbouwonderneming" te 's-Gravenhage, 1 stuk
- De redactie van "De Auto", Officieel Orgaan van de Koninklijke Nederlandse Automobiëclub te 's-Gravenhage, 1 stuk
- De "Algemeene Vruchten Import Maatschappij N.V. te Rotterdam en A. Grelinger, directeur der A.V.I.M."
- M. Barendsen te Heemstede
- Stoomverffabriek "Batouwe" te Culemborg
- Bedankbrieven voor de toezending van het jaarverslag van de Commissie
- Dr. H. van Beeck Vollenhoven, lid van de Commissie te Amsterdam
- J. Beek te Amsterdam
- K.F. van den Berg te Driebergen, voorzitter van de Commissie
- N.V. Wollenstoffenfabrieken van L.E. van den Bergh te Tilburg
- Mr. W. Roosegaarde Bisschop, secretaris van de Commissie te Londen
- H.M. Boelen te Amsterdam
- N.V. Noord-Hollandse Asbestfabriek v/h J. de Boer en Co. te Amsterdam
- M. Bouts' Verf- en Glasindustrie N.V. te Blerick, 1 stuk
- De Secretaris van het uitvoerend comité van de Brabantsche Industriedagen te Breda
- N.V. Machinefabriek "Breda" v/h Backer en Rueb te Breda
- D. Breekland en Co. te Enschede, 1 stuk

- N.V. Koninklijke Pharmaceutische Fabrieken v/h Brocades-Stheeman en Pharmacia te Amsterdam
- Ministerie van Buitenlandse Zaken te 's-Gravenhage
- Mr. L. Polak, Chef van het Bureau voor de Fabrieks- en Handelsmerken, te 's-Gravenhage, 1 stuk
- Vereeniging "Bureau voor Handelsinlichtingen" te Amsterdam
- N.V. Drukkerij en Uitgeverij J.H. de Bussy te Amsterdam
- Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage
- Centraal Kantoor voor de Statistiek te Batavia
- N.V. Comfin, Handels- en Financierings Maatschappij te Amsterdam
- Administration of The Commercial Bulletin te Cape Town, 1 stuk
- N.V. Continental Radiatorenfabriek te Bussum
- Crans en Co. te 's-Gravenhage, 1 stuk
- Nederlandse Consulaten te Windhoek, Johannesburg, Kaapstad, Durban en Mombassa
- Ir. J.P. Delprat, lid van de Commissie te Hilversum
- Dent en Goodwin te Kaapstad
- N.V. Wollenstoffenfabriek Gebr. Diepen te Tilburg, 1 stuk
- N.V. IJzergieterij en Emailleerfabrieken Firma Diepenbrock en Reigers te Ulft, 1 stuk
- G. Dijkers en Co. te Hengelo
- Cultuur-Maatschappij Djolotigo te Hilversum
- Anchor Soap Works Ltd. late Dobbelman Bros. te Nijmegen
- N.V. Electromotorenfabriek "Dordt" te Dordrecht
- Diverse ondernemingen betreffende het bezoek van Dr. J.H. Dobson uit Johannesburg aan Nederland
- Dowson en Dobson Ltd. te Johannesburg, 1 stuk
- N.V. Machinefabriek Du Croo en Brauns te Amsterdam
- N.V. Oliefabrieken R. Duyvis Jz. te Koog aan de Zaan

30

E - G

Bevat correspondentie van de volgende personen en instellingen:

- Economisch-Weekblad voor Nederlandsch-Indië te Batavia
- Ministerie van Economische Zaken en Arbeid te 's-Gravenhage
- N.V. Emaline-Fabrieken te 's-Gravenhage
- Verkoopassociatie Enci-Ijmuiden N.V. te Amsterdam
- N.V. H. Englebert's Automobielhandel te 's-Gravenhage
- N.V. "Erdo" te Rotterdam
- "Esquenet et Fils" te Coyghem (België)
- Firma Everts & van der Weyden te Helmond
- H.A. Evertsen Jr. te Bunnik
- N.V. Fabriek voor Metaal-Preserven te Rotterdam
- Federatie van Nederlandse Kamers van Koophandel in het Buitenland
- Maatschappij voor Scheeps- en Werktuigbouw "Fijenoord" N.V., N.V. Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf te Rotterdam
- N.V. Haarlemsche Machinefabriek v/h Gebr. Figee te Haarlem
- Vereeniging van Fabrikanten op electrotechnisch gebied in Nederland (F.O.E.G.I.N.) te Utrecht, 1 stuk
- N.V. Groninger Rijwielenfabriek A. Fongers te Groningen
- K. Fuite Klz. te Genemuiden, 1 stuk
- Chemische Fabriek Dr. A.L.C. Furnée te 's-Gravenhage, 1

- stuk
- Koninklijke Papierfabrieken Van Gelder Zonen te Amsterdam
- G.Ph. van Gelder te Rotterdam, 1 stuk
- N.V. Geveke en Co's Technisch Bureau te Amsterdam, 1 stuk
- Gezantschap van de Unie van Zuid-Afrika te 's-Gravenhage
- Mr. J. Gnodde te Aerdenhout
- J.L. de Groot te Kampen
- N.V. E. Grupe te 's-Gravenhage
- N.V. Werf Gusto v/h Firma A.F. Smulders te Schiedam

31**H - K**

Bevat correspondentie van de volgende personen en instellingen:

- Koninklijke Nederlandsche Lood- en Zinkpletterijen v/h A.D. Hamburger te Utrecht, 1 stuk
- Firma J.B. Hammers en Co. te Kampen
- L. Hanlo te Emmerich, 1 stuk
- D.W.F. 't Hart te 's-Gravenhage
- N.V. Handelsmaatschappij en Apparatenindustrie te Amersfoort
- Havenbedrijf der Gemeente Rotterdam te Rotterdam
- N.V. Hazemeyer te Hengelo
- Heemaf N.V. te Hengelo
- N.V. Machinefabriek Hensen te Rotterdam
- F.K.J. Heringa, Raadadviseur aan het ministerie van Economische Zaken en Arbeid te 's-Gravenhage
- N.V. 's Hertogenbosche Capsulefabriek v/h Falk Lewin te 's-Hertogenbosch
- J.B. van Heijst en Zonen, Fabrieken Van Stamp- en Perswerken, te 's-Gravenhage
- N.V. Eerste Haarlemsche Stoomververij en Chemische Wasscherij v/h C. Hoeing, Firma Schenk te Haarlem
- Dr. L.C. Hofmann te 's-Gravenhage
- Directie en Agentuur Maatschappij "Holland-Afrika Lijn" N.V. te Amsterdam
- N.V. Hollandsche Asbest-Maatschappij, v/h van der Linden en Veldhuis te Rotterdam
- N.V. Machinefabriek "Hoogenlande" v/h Pannevis en Zoon te Utrecht
- N.V. Holland Zuid-Afrika Agenturen Maatschappij te Hilversum
- N.V. Hollandsch Wolweverij en Ververij, v/h F.W. Hulshoff Pol en Co. te Hengelo
- Zeepfabriek Hustinx C.V. te Maastricht
- N.V. Internationale Gewapendbeton Bouw te Breda
- N.V. Machinefabriek "Jaffa" v/h Louis Smulders en Co. te Utrecht, 1 stuk
- Z. Jongstra te Bussum
- N.V. Fabriek van Stoom- en Andere Werktuigen Hk. Jonker en Zoon te Amsterdam
- Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam
- Kamer van Koophandel en Fabrieken, Afdeling Handelsregister, te Deventer, 1 stuk
- Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Oostelijk Noordbrabant te Eindhoven
- Diverse Kamers van Koophandel en Rijksnijverheidsconsulenten, 1 stuk

- Secretaris der Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Haarlem en Omstreken te Haarlem, 1 stuk
- Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Twente te Hengelo
- Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Tilburg en Omstreken te Tilburg
- Kamer van Koophandel en Fabrieken voor het gebied Utrecht te Utrecht, 1 stuk
- N.V. Sociëteit voor Chemische Industrie "Katwijk" te Katwijk aan Zee
- Th.J.B. Kessler te Soest
- Klingelberg-Fijnwerk N.V. te Rotterdam
- N.V. Uitgevers-Maatschappij AE.E. Kluwer te Deventer, 1 stuk
- De Kock & Van Heel te Amsterdam
- Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage
- Secretariën van H.M. de Koningin, H.M. de Koningin-Moeder en Z.K.H. De Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg
- Koninklijke Luchtvaartmaatschappij voor Nederland en Koloniën N.V. te 's-Gravenhage
- Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken N.V. te IJmuiden
- N.V. Koninklijke Paketvaart Maatschappij te Amsterdam
- Koninklijke Vereenigde Tapijtfabrieken te Rotterdam
- Jhr. ir. C.L.C. van Kretschmar van Veen, lid van de Commissie, te 's-Gravenhage
- E.R. Kuiper te Rohel (bij Buitenpost)
- C.H. Buschmann, Directeur der Eerste Nederlandsche Coöperatieve Kunstmestfabriek te Vlaardingenv, 1 stuk
- Kuyper van Dam & Smeer te Rotterdam

32**L - N**

Bevat correspondentie van de volgende personen en instellingen:

- M. Lam Jr. te Amsterdam
- E. de Lange & Zn. te Genemuiden
- N.V. Lankhorst Touwfabrieken te Sneek
- Leden van de Commissie en aan F.K.J. Heringa
- Van der Lee, Touwfabrikant te Oudewater, 1 stuk
- Scheepswerf en Machinefabriek "De Liesbosch" te Utrecht
- N.V. Constructie-Werkplaats "Limburg" te Hoensbroek
- Lippmann, Rhosenthal en Co. te Amsterdam
- N.V. Maatschappij voor Zwavel-zuurbereiding v/h G.T. Ketjen & Co. te Amsterdam
- N.V. Handelsvennootschap v/h Maintz & Co. te Amsterdam
- Mr. W.C. Mees, lid van de Commissie, te Rotterdam
- N.V. De Metoor te De Steeg, 1 stuk
- Hotel M,tropole te Brussel, 1 stuk
- Firma Th.H. van der Meulen te Leeuwarden
- Nederlandsche Pettenfabriek J.P. Mol te Breda, 1 stuk
- N.V. Sociëteit ter Vervaardiging van Vernissen en Verfwaren Molyn & Co. te Rotterdam
- Porseleinfabriek "Mosa" te Maastricht
- Nederlandsche Staalfabrieken v/h J.M. de Muinck Keizer N.V. te Utrecht
- N.V. A. en N. Mutsaerts' Wollenstoffenfabrieken te Tilburg
- Nederlandsch-Amerikaanse Kamer van Koophandel te Amsterdam

- Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika N.V. te Amsterdam
- Nederlandsche Dok Maatschappij N.V. te Amsterdam
- Vereeniging "Nederlandsch Fabrikaat" te 's-Gravenhage
- N.V. Nederlandsche Instrumenten Compagnie "Nedinsco" te 's-Gravenhage
- Nederlandsche Kamer van Koophandel in België te Brussel
- N.V. Nederlandsche Kabelfabriek te Delft
- Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel te Haarlem
- N.V. Nederlandsche Scheepsbouw Maatschappij te Amsterdam
- Nederlandsche Vereeniging te Johannesburg
- Nederlandsche Wol Maatschappij N.V. te Amsterdam
- Nederlandsch-Zuid-Afrikaanse Vereeniging te Amsterdam
- "NEFA", Nederlandsche Fabriek ter Vervaardiging van Automatisch Gelaschte NefaBalken te 's-Gravenhage
- Administration of the Netherlands Colonial Trade Review te San Francisco, 1 stuk
- Administratie der Nieuwe Rotterdamsche Courant te 's-Gravenhage, 1 stuk
- N.V. Norit-Vereeniging, Verkoop Centrale te Amsterdam
- N.V. Noury en Van Der Lande's Chemische Industrie te Deventer
- Nijverheidsraad te 's-Gravenhage

33**O - S**

Bevat correspondentie van de volgende personen en instellingen:

- N.V. Observator te Rotterdam
- Oppenheim & Van Till te 's-Gravenhage
- Oversea Trade Organisator te Amsterdam
- J.A. van Wulfften Palthe te 's-Gravenhage
- W.K.E.A. Par, te Rotterdam
- N.V. Pletterij v/h L.J. Enthoven & Cie. te Delft
- N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven
- Prof. dr. J.W. Pont, lid van de Commissie, te Bussum
- Post- en Telegraafkantoor te 's-Gravenhage
- Prinsen's Metaalwarenfabriek v/h N.V. Enorga te Bunnik
- J.D.D. Pruissen, lid van de Commissie, te Amsterdam
- N.V. Textielfabrieken H. van Puijenbroek te Goirle
- N.V. Radiatoren Handelsmaatschappij te Amsterdam
- N.V. Machinefabriek "Reineveld" te Delft
- Mr. dr. L.F.H. Regout, lid van de Commissie, te Meerssen
- Joh. Rhoen te Bergen op Zoom
- Ruys & Co. te 's-Gravenhage, 1 stuk
- Rijksnijverheidsconsulenten te Tilburg, Deventer en 's-Gravenhage
- Rijksgebouwendienst te 's-Gravenhage
- Rijksnijverheidsdienst te 's-Gravenhage
- N.V. de Koninklijke Maatschappij "De Schelde" te Vlissingen
- N.V. Eindhovensche Trijpfabrieken Schellens & Marto te Eindhoven
- N.V. Transportwerktuigen- en Machinefabriek v/h G.B. Sanders & Zoon te Enschede
- Handelscommissaris voor de Unie van Zuid-Afrika voor Nederland te Rotterdam
- Firma Schmidt & van Nordens Constructiewerkplaatsen te 's-Gravenhage
- N.V. Katoenmaatschappij v/h Gebr. Scholten & Compagnie

- te Almelo
- N.V. W. Schotte & Zonen's Kurkenfabriek te Amsterdam
- N.V. Hermann A. Schreuder & Co. te Schoonhoven, 1 stuk
- N.V. Willem Smit & Co's Transformatorenfabriek te Nijmegen
- Chemische Fabriek Wed. P. Smits & Zoon, te Utrecht
- Hoofdredactie van het Soerabajaasch-Handelsblad te Soerabaja, 1 stuk
- N.V. Spoorwegmateriaal en IJzerconstructie SPOORIJZER te Delft
- N.V. Standaard's Orgelfabrieken te Schiedam
- Stalen Steiger Verhuur Onderneming Patent "Stift" te 's-Gravenhage
- W.J. Stokvis' Koninklijke Fabriek van Metaalwerken N.V. te Arnhem
- N.V. Superol te Beverwijk
- N.V. Machinefabriek Gebr. Stork & Co. te Hengelo en het Verkoopkantoor der Machinefabriek Gebr. Stork & Co. N.V. te Amsterdam
- N.V. Cornelis Swarttouw's Constructiewerkplaatsen & Machinefabriek te Schiedam

34

T - Z

Bevat correspondentie van de volgende personen en instellingen:

- N.V. Teerbedrijf Uithoorn (T.E.B.U.) te Uithoorn
- Hoofdingenieur-Directeur der Telegrafie en Telefonie te 's-Gravenhage
- Firma M. Themans & Co. te Rotterdam
- Firma J.H. Tieman & Co. te Amsterdam
- R. Turkstra, tijdelijk te Düsselsseldorf
- N.V. Metaaldraadweverij "Twente" te Hengelo
- Centraal Bureau voor Persinlichtingen te Amsterdam
- N.V. Maatschappij De Veluwe, Verffabriek te Nunspeet
- Vereenigde Nederlandsche Tapijtindustrie te Hilversum
- Verbond van Nederlandsche Werkgevers te 's-Gravenhage
- N.V. Vereenigde Glasfabrieken te Schiedam
- Vereeniging voor de Theecultuur in Nederlandsch-Indië te Amsterdam
- N.V. Vereenigde Touwfabrieken te Rotterdam, 1 stuk
- A. Verwiel te Waalwijk, 1 stuk
- N.V. Vernis- en Verffabriek v/h H. Vettewinkel & Zonen te Amsterdam
- N.V. Lakfabriek en Export-Maatschappij v/h Jacob Vis Pz. te Zaanwijk
- F.C.E. Visscher te Utrecht
- N.V. Vissers & Eycken's Textiel-Maatschappij te Geldrop
- N.V. Drukkerij en Uitgevers-Maatschappij "De Vlijt" te Arnhem
- H.C. de Vogel te Haarlem
- "Die Volkstem" te Pretoria
- N.V. Stoomolieslagerij en Graanhandel van J. van Vollenhoven te Amersfoort
- N.V. Rubberfabriek "Vredestein" te Loosduinen
- N.V. de Vries Robbé, & Co. te Gorinchem
- N.V. De Vereenigde IJzerfabrieken "De Vijf" te Doetinchem
- Werf Conrad N.V. Scheepswerf en Werktuigenfabriek te Haarlem
- N.V. Nederlandsche Fabriek van Werktuigen voor Landbouw en Vervening, Machinefabriek "Werkland" te Nieuw-

- Weerdinge
- N.V. A.L.J. Wernink's Glashandel te Deventer
  - Firma J.H. Wigleven te Rotterdam
  - J.J.M. van den Wildenberg te Bandoeng
  - N.V. Wollenstoffen Industrie te Geldrop
  - Werkspoor N.V. te Amsterdam
  - H.A. van Ysselsteijn, Onder-Voorzitter van de Commissie, te 's-Gravenhage
  - D. van Zaane te Rotterdam
  - Redactie van het Maandblad "Zuid-Afrika" te Amsterdam
  - H.J. Zuiderhoek, Agent te Amsterdam, 1 stuk

35-46 Correspondentie met de consul-generaal, later buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister der Nederlanden te Pretoria, met bijlagen.

1923-1930 5 omslagen en 7 pakken

In december 1929 werd de Consul-Generaal verheven tot Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister.

- 35** 1923, 1 omslag
- 36** 1924, 1 omslag
- 37** 1925, 1 omslag
- 38** 1926 januari - mei, 1 omslag
- 39** 1928 mei - oktober, 1 omslag
- 40** 1929
- 41** 1930 januari - juni
- 42** 1930 juli - december
- 43** Ingekomen stukken, 1931 januari - april
- 44** Ingekomen stukken, 1931 mei - augustus
- 45** Ingekomen stukken, 1931 september - december
- 46** Uitgaande stukken, 1931

48-50 Correspondentie met de buitengewoon gezant en agent van de commissie te Pretoria.

1932 3 pakken

- 48** Ingekomen stukken, 1932 januari - juni
- 49** Ingekomen stukken, 1932 juli - december
- 50** Uitgaande stukken, 1932

59-76 Correspondentie met de Handelsagent te Johannesburg, met bijlagen.

1935-1940 18 pakken en 1 omslag

Per 1 april 1940 werd de Handelsagent benoemd tot Handelsattaché, bij het, te Pretoria zetelende, Gezantschap, met standplaats Johannesburg.

- 59** Ingekomen stukken, 1935 april - december
- 60** Ingekomen stukken, 1936 januari - juni
- 61** Ingekomen stukken, 1936 juli - december
- 62** Ingekomen stukken, 1937 januari - juni
- 63** Ingekomen stukken, 1937 juli - december
- 64** Ingekomen stukken, 1938 januari - juni
- 65** Ingekomen stukken, 1938 juli - december

- 66** Ingekomen stukken, 1939 januari - juni
- 67** Ingekomen stukken, 1939 juli - december
- 68** Ingekomen stukken, 1940 januari - mei
- 69** Uitgaande stukken, 1935 maart - december
- 70** Uitgaande stukken, 1936
- 71** Uitgaande stukken, 1937 januari - juni
- 72** Uitgaande stukken, 1937 juli - december
- 73** Uitgaande stukken, 1938 januari - juni
- 74** Uitgaande stukken, 1938 juli - december
- 75** Uitgaande stukken, 1939
- 76** Uitgaande stukken, 1940 januari - mei, 1 omslag

- 77-78** Briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel te Pretoria, met bijlagen.
1922-1931 1 pak en 1 omslag
- 77** 1922 - 1926 juli, 1 omslag
- 78** 1928 - 1931
- 80-81** Briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel te Kaapstad, met bijlagen.
1922-1932 1 omslag en 1 pak
- 80** 1922-1929, 1 omslag
- 81** 1930-1932
- 99** Briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel te Johannesburg, met bijlagen.
1933 1 omslag

B.1.3. JAAR- EN MAANDVERSLAGEN

- 119** Jaarverslagen van de Commissie over 1908/09-1913, 1923, 1929, 1932, 1934-1940, gedrukt en getypt.
1910-1914, 1924, 1930, 1933, 1935-1941 1 pak
In het archief van het ministerie van Economische Zaken, Directie Handel en Nijverheid 1905-1943, inv.nr. 4360.07, berusten jaarverslagen van de Commissie over 1908-1918, 1920-1925, 1927-1929, 1931, 1933-1937 en 1940. Bij de Nederlands-Zuid-Afrikaanse Vereniging te Amsterdam berusten jaarverslagen over de jaren 1919-1936.
- 118** Maandverslagen van de Commissie, samengesteld in samenwerking met de Nederlandse Kamers van Koophandel te Johannesburg en Pretoria en de Nederlandse Monsterkamer en Handelsbureau te Kaapstad.
1930 juni-juli 2 stukken
Bij de Nederlands-Zuid-Afrikaanse Vereniging te Amsterdam berusten de maandverslagen over 1930-1937. Het Maandbulletin van de commissie werd van 1924-1940 gepubliceerd in het maandblad Zuid-Afrika.

B.2. BIJZONDER**B.2.1. ORGANISATIE EN PERSONEEL**

- 120** Stukken betreffende de aanstelling, het ontslag en de salariëring van personeel in dienst van de Commissie en inzake de benoeming en het ontslag van leden van de Commissie.
1916-1935 1 omslag
- 121** Ingekomen stukken bij de voorzitter van de Commissie, K.F. van den Berg, met bijlagen.
1929-1931 en z.j. 1 omslag
- 129** Stukken betreffende de problemen met F.C.E. Visscher, aanvankelijk werkzaam bij de Nederlandsche Kamer van Koophandel te Johannesburg, daarna bij het Agentschap van de Commissie aldaar.
1931-1933 1 omslag
- 122** Overzichten van de werkzaamheden van het secretariaat van de Commissie.
Z.j.(1932, 1938) 2 stukken
- 123** Stukken betreffende een controverse tussen K.F. van den Berg, voorzitter van de Commissie, en Ir. H.A. van Ysselsteyn, vicevoorzitter van de Commissie, inzake het te voeren beleid gedurende het verblijf van eerstgenoemde in Zuid-Afrika.
1933 1 omslag
- 130** Briefwisseling tussen de secretaris van de Commissie, mr. H.C. Obreen, en de voorzitter, K.F. van den Berg, tijdens het verblijf van de laatste in Zuid-Afrika in verband met de plannen voor de reorganisatie van de handelsinlichtingendienst aldaar.
1933 1 omslag
- 124** Stukken betreffende de verzekering ingevolge de Ziektewet van het personeel van de Commissie.
1933-1935, 1940 1 omslag
- 131** Registratuurplan, gebruikt door het secretariaat van de Commissie.
Z.j. (ca. 1935) 1 stuk
- 125** Stukken betreffende de invoering van loonbelasting ten laste van het personeel van de Commissie.
1940-1941 en z.j. 1 omslag

B.2.2. FINANCIËN

- 126-128** Staten houdende periodieke overzichten van inkomsten en uitgaven van de Commissie, met bijbehorende briefwisseling en verdere bijlagen.
1912-1920, 1925, 1929-1930, 1933 en z.j. 1 pak en 2 omslagen
126 1912-1920, 1925
127 1929-1930
128 1933
- 132** Begrotingen en overzichten van inkomsten en uitgaven van de Nederlands Kamers van Koophandel en Monsterkamer te Johannesburg, Pretoria en Kaapstad, met bijlagen.
1915, 1918-1931 1 pak
- 143-145** Briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel te Pretoria, Kaapstad en Johannesburg betreffende diverse financiële aangelegenheden.
1923-1932, 1934 2 omslagen
143 Pretoria, 1923-1932
144 Kaapstad, 1923-1932
145 Johannesburg, 1934
- 133-134** Stukken betreffende de inning door de Commissie van contributies van de Nederlandse leden van de Nederlandse Kamers van Koophandel in Zuid-Afrika c.q. de inning van bijdragen van Nederlandse ondernemingen voor het werk van de Commissie.
1929, 1932-1933, 1936-1941 2 pakken
133 1929, 1932-1933, 1935
134 1936-1941
- 146** Briefwisseling met de Nederlandse Gezant te Pretoria en met de Agent van de Commissie aldaar betreffende diverse financiële aangelegenheden.
1930-1932 1 omslag
- 135-142** Stukken betreffende de toekenning van subsidies aan de Commissie door Kamers van Koophandel en Fabrieken in Nederland over de jaren 1935-1941, met bijlagen.
1935-1941 8 omslagen
135 Subsidie over 1935, 1934-1936
136 Subsidie over 1936, 1935-1936
137 Subsidie over 1937, 1936-1937
138 Subsidie over 1938, 1937-1938
139 Subsidie over 1939, 1938-1939
140 Subsidie over 1940, 1939-1940
141 Subsidie over 1941, 1940-1941
142 Subsidie over 1942, 1941

B.2.3. HANDELSBEVORDERING IN HET ALGEMEEN

- 147** Stukken betreffende plannen tot oprichting van toonkamers in Nederland van Zuid-Afrikaanse producten.
1913-1914 1 omslag
- 150** Memories en rapporten betreffende de economische toestand in Zuid-Afrika en inzake de handelsbetrekkingen tussen dat land en Nederland, opgesteld door of ingekomen bij de Commissie.
1918, 1923, 1927, 1933 en z.j. 1 omslag
- 151** Stukken ontvangen en opgemaakt door de secretaris van de Commissie, mr. H.C. Obreen.
1918-1919, 1921-1922, 1925-1927, 1929, 1933-1935 1 omslag
- 154** Verzamelde documentatie betreffende de handel tussen Nederland en Zuid-Afrika.
1921, 1923, 1925, 1928-1929, 1934 1 omslag
- 156** Stukken betreffende het plan van de Commissie tot aanstelling van een handelsagent in Zuid-Afrika.
1922-1923 1 omslag
- 157** Stukken betreffende de Federatie van Nederlandse Kamers van Koophandel in het Buitenland.
1924, 1930-1933, 1935-1940 1 pak
De Commissie vertegenwoordigde de Nederlandse Kamers van Koophandel in Zuid-Afrika in deze Federatie.
- 158** Stukken betreffende een in Zuid-Afrika in te voeren belasting op agenten van buitenlandse firma's.
1925-1926 1 omslag
- 159** Stukken betreffende een reis van de secretaris van de Commissie, mr. H.C. Obreen, naar Zuid-Afrika.
1925-1927 1 omslag
- 160** Rapport van de waarnemend Consul-Generaal der Nederlanden te Kaapstad betreffende de handel tussen Nederlands-Indië en Zuid-Afrika, met bijlage.
1926 2 stukken
- 161** Stukken betreffende de onderhandelingen tussen Nederland en Zuid-Afrika inzake de afsluiting van een handelsverdrag.
1926, 1928-1929 1 omslag
- 163** Stukken betreffende de mogelijke uitbreiding van de Nederlandse consulaire dienst in Afrika.

-
	1929 en z.j.	1 omslag
164	Stukken betreffende de instelling van een handelsagentschap bij het Nederlands Gezantschap te Pretoria. 1929-1932	1 omslag
165	Stukken betreffende de crisis in de internationale diamantindustrie en -handel. 1930-1932	1 pak
166	Stukken betreffende de opening van een rechtstreekse scheepvaartverbinding tussen Nederlands-Indië en Zuid-Afrika. 1931-1933	1 omslag
167	Rapport van de Nederlandse consul te Kaapstad betreffende zijn reis langs de westkust van Afrika, met begeleidende brief. 1932	3 stukken
168	Verslag van de dienstreis van de secretaris van het Handelsbureau voor Nederland en Koloniën te Kaapstad door de Oostelijke Provincie. 1933	1 stuk
169	Stukken betreffende de plannen inzake de reorganisatie van de Nederlandse handelsvoorlichting in Zuid-Afrika. 1934-1936	1 omslag
170	Stukken betreffende de regeling van de samenwerking tussen de Commissie en de Afdeling Economische Voorlichting van de Directie van Handel en Nijverheid. 1936-1937	1 omslag
171	Stukken betreffende plannen tot uitbreiding van de in 1935 tussen Nederland en Zuid-Afrika bereikte voorlopige overeenkomst inzake de handels- en scheepvaartbetrekkingen. 1936-1939	1 pak
172-173	Stukken betreffende de gevolgen van het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. 1939-1940	2 omslagen
172	Buitengewone Staatscouranten van de Unie van Zuid-Afrika houdende bepalingen inzake het uitroepen van de noodtoestand en daarmee in verband staande maatregelen.	
173	Stukken betreffende wijzigingen van de regelingen en tarieven op het gebied van transport- en molest verzekering van goederen.	

B.2.4. INSTANDHOUDING VAN MONSTERKAMERS IN ZUID-AFRIKA

- 148** Verslag van de werkzaamheden van de Nederlandsche Monsterkamer te Johannesburg over de periode 1 juni 1914 -1 juni 1915.
Z.j. (1915) 1 stuk
- 149** Statuten en reglement van de Nederlandsche Monsterkamer te Kaapstad, met wijzigingen en lijsten van deelnemers en monstercollecties.
1917-1918, 1921 en z.j. 1 omslag
- 152** Tekst van de overeenkomst tussen de Nederlandse Kamers van Koophandel te Johannesburg en Pretoria en de Nederlandse Monsterkamer te Kaapstad betreffende hun onderlinge samenwerking, afschrift, in tweevoud.
1919 2 stukken
- 153** Stukken betreffende de wenselijkheid van de oprichting van een Nederlandse monsterkamer in Bloemfontein.
1921, 1932 1 omslag
- 155** Stukken betreffende het plan tot oprichting van een Nederlands handelsbureau en monsterkamer te Durban.
1922 1 pak
- 162** Stukken betreffende plannen van de Commissie tot heroprichting van de, wegens bezuiniging gesloten, monsterkamer van Nederlandse producten te Johannesburg.
1927 1 omslag

B.2.5. HANDELSBEMIDDELING EN HET VERSTREKKEN VAN HANDELSINLICHTINGEN

- 82-98** Briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel te Kaapstad.
1928-1935 10 pakken en 6 omslagen
- 82** Ingekomen en minuten van uitgaande stukken, 1928
- 83** Ingekomen stukken, 1929
- 84** Ingekomen stukken, 1930
- 85** Ingekomen stukken, 1932 januari - juni
- 86** Ingekomen stukken, 1932 juli - december
- 87** Ingekomen stukken, 1933 januari - juni
- 88** Ingekomen stukken, 1933 juli - december
- 89** Ingekomen stukken, 1934 januari - juni
- 90** Ingekomen stukken, 1934 juli - december
- 91** Ingekomen stukken, 1935 januari - april, 1 omslag

- 92** Uitgaande stukken, 1929, 1 omslag
93 Uitgaande stukken, 1930, 1 omslag
94 Uitgaande stukken, 1931, 1 omslag
95 Uitgaande stukken, 1932, 1 omslag
96 Uitgaande stukken, 1933
97 Uitgaande stukken, 1934
98 Uitgaande stukken, 1935 januari - maart, 1 omslag
- 79** Briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel te Pretoria.
 1929-1932 maart 1 omslag
- 100-111** Briefwisseling met de Nederlandse Kamer van Koophandel te Johannesburg.
 1930-1935 10 pakken en 2 omslagen
- 100** Ingekomen stukken, 1930
101 Ingekomen stukken, 1932 januari - augustus
102 Ingekomen stukken, 1932 september - december
103 Ingekomen stukken, 1933 januari - mei
104 Ingekomen stukken, 1933 juni - december
105 Ingekomen stukken, 1934
106 Ingekomen stukken, 1935 januari - februari, 1 omslag
107 Uitgaande stukken, 1931
108 Uitgaande stukken, 1932
109 Uitgaande stukken, 1933
110 Uitgaande stukken, 1934
111 Uitgaande stukken, 1935 januari - maart, 1 omslag
- 174** Verslag van de zittingsdagen voor Nederlandse ondernemingen, gehouden door de secretaris van de Nederlandse Monsterkamer en Handelsbureau te Kaapstad, J.M. Donker, tijdens zijn bezoek aan Nederland, in tweevoud, met rapport inzake de resultaten van deze reis en overzichten van de werkzaamheden van de Monsterkamer in de periode december 1929-juli 1930.
 1929-1930 1 omslag
- 175** Stukken betreffende de mogelijkheid voor Nederlandse elektrotechnische ondernemingen tot afzet van hun producten in Zuid-Afrika.
 1930 1 omslag
- 176** Verslagen van de zittingsdagen voor Nederlandse ondernemingen, gehouden door de Nederlandse Gezant in Zuid-Afrika, dr. H.A. Lorentz, tijdens zijn bezoek aan Nederland.
 1931 1 omslag
- 252** Lijsten van tot stand gebrachte relaties tussen ondernemingen in Nederland en in Zuid-Afrika in 1de periode 1930-1932.
 1931-1932 1 omslag

- 177** Stukken betreffende de samenwerking tussen de Commissie en de Nederlandse Kamers van Koophandel in Zuid-Afrika bij het behandelen van handelsaanvragen.
1932 1 omslag
- 178** Verslagen door F.C.E. Visscher, medewerker van de Commissie, van zijn bezoeken aan diverse ondernemingen in Nederland.
1932 1 omslag
- 179** Stukken betreffende de door de Commissie verstrekte referenties over M.C.W. Sölner.
1932 1 omslag
- 47, 51-58** Briefwisseling met de Buitengewone Gezant en met de Agent van de Commissie te Pretoria betreffende handelsinlichtingen, met bijlagen.
1932-1934 5 pakken en 4 omslagen
- 51** Ingekomen stukken, 1932 januari - juni
- 52** Ingekomen stukken, 1932 juli - december
- 53** Ingekomen stukken, 1933 januari - juni
- 54** Ingekomen stukken, 1933 juli - december
- 55** Ingekomen stukken, 1934 januari - december
- 47** Uitgaande stukken, 1932 januari - maart, 1 omslag
- 56** Uitgaande stukken, 1932 april - december, 1 omslag
- 57** Uitgaande stukken, 1933, 1 omslag
- 58** Uitgaande stukken, 1934, 1 omslag
- 112-117** Briefwisseling met Nederlandse consulaten in Afrika betreffende handelsinlichtingen, met bijlagen.
1932-1935 5 omslagen en 1 pak
- 112** te Mombasa, 1932 februari - december
- 113** te Mombasa, 1933 februari - 1935 oktober, 1 pak
- 114** te Kaapstad, 1932 juni - 1935 mei
- 115** te Durban, 1932 juli - 1935 juli
- 116** te Johannesburg, 1934 januari - oktober
- 117** te Beira, 1934 mei - augustus
- 180** Stukken betreffende het bezoek van de Handelsagent te Johannesburg aan Nederland.
1936 1 pak
- 253** Kaartsysteem met alfabetisch geordende gegevens over Nederlandse ondernemingen die door de Commissie met Zuid-Afrikaanse ondernemingen in contact zijn gebracht.
1937-1940 1 kaartenbak
- blauwe kaarten: per product geordend
- gele kaarten: per onderneming geordend

181 Stukken betreffende de bemiddeling van de Commissie om de heer J.W. Gadow te Johannesburg met Nederlandse afnemers van chroom- en mangaanerts in contact te brengen.
1938-1939 1 omslag

182 Stukken betreffende de bemiddeling van de Commissie om de agentuurfirma Arthur V. Jacob & Co. te Kaapstad met Nederlandse ondernemingen in contact te brengen.
1939 1 omslag

B.2.6. BEMIDDELING BIJ DEELNEMING AAN TENTOONSTELLINGEN

183 Rapport van M.P. Barendsen over de mislukte Internationale Tentoonstelling van Nijverheid, Handel en Kunst te Tilburg.
1913 1 stuk

251 Ingekomen brief betreffende een in Amsterdam gehouden tentoonstelling van Zuid-Afrikaanse producten.
1916 1 stuk

184-187 Stukken betreffende de deelneming aan de Witwatersrandtentoonstelling in Johannesburg in 1925.
1924 4 omslagen

De deelneming aan deze tentoonstelling is niet doorgegaan.

184 Briefwisseling met het Ministerie van Arbeid, Handel en Nijverheid te 's-Gravenhage en de Nederlandse Kamer van Koophandel te Johannesburg betreffende de eventuele Nederlandse deelneming aan de tentoonstelling, met bijlagen, 1924 februari - april

185 Stukken betreffende de eventuele deelneming van Nederlandse ondernemingen aan de tentoonstelling, 1924 maart - juli

186 Stukken betreffende een vergadering van voorlopige deelnemers aan de tentoonstelling op 18 juli 1924 te 's-Gravenhage, 1924 juni - juli

187 Briefwisseling met Kamers van Koophandel en Fabrieken betreffende eventuele deelneming van Nederlandse ondernemingen aan de tentoonstelling, met bijlagen, 1924 juni - augustus

188-205 Stukken betreffende de deelneming aan de Witwatersrandtentoonstelling te Johannesburg en de landbouwtentoonstelling te Pretoria in 1928.
1927-1929 18 omslagen

188 Stukken betreffende de plannen tot deelneming aan de tentoonstellingen, 1927

189 Minuten van uitnodigingen tot deelneming aan de

- tentoonstelling, 1927
- 190** Ingekomen brieven houdende afwijzingen van deelneming aan de tentoonstelling, met bijlagen, 1927-1928
- 191** Briefwisseling met Nederlandse ondernemingen en instellingen betreffende hun deelneming aan de Witwatersrandtentoonstelling en inzake de betaling van de kosten van deze deelneming, 1927 oktober-1929 februari
- 192** Briefwisseling m et de Nijverheidsraad en het Verbond van Nederlandsche Werkgevers te 's-Gravenhage, 1927 juli-1928 februari
- 193** Briefwisseling m et de N.V. Vereenigde Javasche Houthandel Maatschappijen te Amsterdam, 1927 oktober-1928 november
- 194** Briefwisseling m et de Nederlandse Kamer van Koophandel te Johannesburg, 1927 september -1928 juni
- 195** Briefwisseling m et de consul der Nederlanden te Durban, 1927 december-1928 oktober
- 196** Briefwisseling m et de Consul-Generaal der Nederlanden te Pretoria, 1927 oktober-1928 juni
- 197** Briefwisseling m et het ministerie van Binnenlandse Zaken en Landbouw, 1927 november-1929 maart
- 198** Briefwisseling met de Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika, 1927 oktober-1929 februari
- 199** Briefwisseling met de Holland-Afrika Lijn en haar cargodoor "Vrachtmail" betreffende de verscheping van tentoonstellingsgoederen naar Zuid-Afrika, met bijlagen, 1927 oktober-1928 januari
- 200** Stukken betreffende subsidies voor de Nederlandse deelneming aan de Witwatersrandtentoonstelling, 1927 oktober-1928 oktober
- 201** Stukken betreffende de Nederlandse deelneming aan de landbouwtentoonstelling te Pretoria, 1928 februari - juni
- 202** Stukken betreffende de voorlichting over de Nederlandse deelneming aan de tentoonstellingen, met knipsels, 1928 januari - juni
- 203** Concept van een voorwoord voor een herinneringsalbum betreffende de Nederlandse deelneming aan de Witwatersrandtentoonstelling, met foto's van de inzendingen van de verschillende Nederlandse deelnemers, 1928 juni
- 204** Stukken betreffende subsidies voor de Nederlandse deelneming aan de tentoonstelling te Pretoria, 1928 februari - mei
- 205** Stukken betreffende de financiering van de Nederlandse deelneming aan de tentoonstellingen, met

bijlagen, 1927 januari-1928 oktober en z.j.

206 Stukken betreffende een Nederlandse deelneming aan de landbouwtentoonstellingen in Johannesburg, Kaapstad, Durban en Pretoria in 1929.
1928 1 omslag

207 Stukken betreffende de voorbereiding van een Nederlandse deelneming aan de tentoonstellingen in Zuid-Afrika in 1930.
1929 1 omslag

B.2.7. BEMIDDELING BIJ OPENBARE AANBESTEDINGEN IN ZUID-AFRIKA

208 Stukken betreffende de uitvoering van de keuring van door Nederlandse ondernemingen door middel van openbare aanbestedingen aan Zuid-Afrika geleverde textielgoederen.
1931-1933 1 omslag

209 Stukken betreffende de behandeling van openbare aanbestedingen in Zuid-Afrika.
1932, 1934, 1937 en z.j. 1 omslag

210 Stukken betreffende de eventuele deelneming van de N.V. Internationaal Handels Consortium te 's-Gravenhage aan openbare aanbestedingen in Zuid-Afrika.
1935-1936, 1938 1 omslag

211 Stukken betreffende de eventuele deelneming van Nederlandse ondernemingen aan openbare aanbestedingen voor de uitbreiding van de haven van Kaapstad.
1937 1 pak

212-213 Stukken betreffende openbare aanbestedingen in Zuid-Afrika.
1931-1932, 1935 2 omslagen

212 "Autobussen op rails", 1931-1932 en z.j.

213 Baggermolens en sleepboten, 1935

214-215 Lijsten houdende aantekeningen over de door de Commissie gevoerde briefwisseling inzake openbare aanbestedingen in Zuid-Afrika.
1938, 1940 2 katernen

214 1938

215 1940

B.2.8. BEMOEIENIS MET DE INVOER UIT EN UITVOER NAAR ZUID-AFRIKA

216 Stukken betreffende de invoer van Zuid-Afrikaans fruit in Nederland

-
- en andere landen in Europa.
1927-1928, 1930-1934, 1938 1 pak
- 219** Facilities for the establishment of factories in the Union of South Africa, publicatie van de Zuid-Afrikaanse overheid, gedrukt.
1928 1 katern
- 220** Stukken betreffende de mogelijkheid voor Nederlandse deelneming in de exploitatie van asbestwinning in Zuid-Afrika.
1928-1929 1 omslag
- 221** Die Ingenieursbedryf in Suid-Afrika, door Vernon Bosman, uitgave van de Zuid-Afrikaanse Raad van Handel en Nijverheid, gedrukt.
1929 1 deel
- 222** Rapport van de Nederlandse Kamer van Koophandel te Johannesburg betreffende de uitvoerbaarheid van plannen tot oprichting van fabrieken van lijnolie, strokarton, touw en jutezakken.
1930 1 stuk
- 223** Stukken betreffende de levering van een super-sleepboot voor Zuid-Afrikaanse havens.
1930-1931 1 omslag
- 224** Rapport betreffende de mogelijkheid van het vestigen van een visserijcentrum op Robbeneiland, met bijlagen.
1931 4 stukken
- 225** Stukken betreffende in Zuid-Afrika afgekeurde, uit Nederlands-Indië ingevoerde dwarsliggers voor de spoorwegen.
1931 1 omslag
- 217** Die uitvoerhandel van die Unie van Suid-Afrika (uitgawe 1930-31), gedrukt.
Z.j. (1931) 1 katern
- 226** Stukken betreffende de uitvoer van thee uit Nederlands-Indië naar Zuid-Afrika.
1931-1932 1 omslag
- 227-228** Stukken betreffende de mogelijke vestiging van bedrijven in Zuid-Afrika door Nederlandse ondernemingen.
1931-1932 2 omslagen
- 227** Door de N.V. Uiftse IJzergieterij en Emailleerfabriek Diepenbrock & Reigers, 1931-1932
- 228** Door de N.V. Nederlandsche Kabelfabriek te Delft, 1932
- 229** Stukken betreffende het verzoek van de Nederlandse Vereniging te

- Johannesburg aan de Nederlandse regering tot ondersteuning van in financiële moeilijkheden geraakte Nederlandse landbouwers in Zuid-Afrika.
1932 1 omslag
- 230** Stukken betreffende de levering van kinine aan Zuid-Afrika en inzake de mogelijkheid van de stichting van kinaplantages in Zuid-Afrika.
1932 1 omslag
- 231** Stukken betreffende de gevolgen van de "Imperial Economic Conference" te Ottawa in 1932, voor de export van Nederlandse en Nederlandsch-Indische producten naar Zuid-Afrika.
1932-1933 1 omslag
- 232** Stukken betreffende de levering van Nederlandse pootaardappelen aan Zuid-Afrika, met bijlagen.
1932-1935 1 pak
- 233-238** Stukken betreffende de uitvoer van Nederlandse producten naar Zuid-Afrika.
1933-1939 6 omslagen
- 233** Boter, 1933
- 234** Vee, 1933-1934
- 235** Vliegtuigen, 1934
- 236** Katoenen, halfwollen en wollen dekens, 1938
- 237** Meubel- en gordijnstoffen, 1938-1939
- 238** Tafel- en huishoudelijk linnengoed, 1938-1939
- 239** Stukken betreffende de schoenindustrie in Zuid-Afrika en de mogelijkheid van uitvoer van Nederlandse schoenen.
1931-1932 1 omslag
- 240** Stukken betreffende de mogelijke plaatsing in Nederland van een obligatielening ten behoeve van de Stad Pretoria.
1932 1 omslag
- 241** Stukken betreffende een plan van ir. H.E. Kluwer tot oprichting van een coöperatieve export- en importmaatschappij ten behoeve van de uitvoer van de Nederlandse industrie naar Zuid-Afrika.
1932-1933 1 omslag
- 242** Rapport betreffende de oorzaken, die geleid hebben tot de vermindering van de export van Nederlandse goederen naar Zuid-Afrika, met bijzondere aandacht voor de rol, die de Japanse concurrentie daarbij speelt.
1933 1 stuk
- 218** Verslag betreffende de marktsituatie voor Zuid-Afrikaanse vruchten

---

in Europa gedurende het seizoen 1933-1934, afschrift, in het Zuid-Afrikaans.
1934 1 stuk

243 Stukken betreffende de oprichting van een Nederlandse Exportcentrale voor de Unie van Zuid-Afrika.
1935-1939 1 omslag

B.2.9. BEMOEIENIS MET DE INVOERRECHTEN IN ZUID-AFRIKA

244 Stukken betreffende vaststelling en wijziging van invoerrechten in Zuid-Afrika.
1925, 1929-1936, 1938, 1940 1 pak

245-249 Stukken betreffende door Zuid-Afrika geheven anti-dumpingsrechten op uit Nederland ingevoerde producten.
1930-1937 en z.j. 2 omslagen en 3 pakken

245 Cichorei, 1930-1931

246 Glazen flessen, 1930-1933

247 Cement, 1931-1933 en z.j.

248 Gecondenseerde melk, 1932-1934, 1937 en z.j.

249 Superfosfaat, 1932, 1934, 1937, 1939-1940

250 Stukken betreffende de heffing door Zuid-Afrika van invoerrechten op door N.V. Philips Gloeilampenfabrieken ingevoerde radiotoestellen.
1932-1933, 1935-1937 1 omslag